

Tanulói szótárak

Magyarországon is, a nemzetközi trendnek megfelelően, egyre több szótár lát napvilágot különböző könyvkiadóknál, ami a szótárak iránt mutatkozó jelentős hazai igényt mutatja. Az új számítógépes és nyomdai lehetőségek jelentősen gyorsítják és egyszerűbbé teszik a szótárkiadás technikai részét. A modern informatikai és lexikográfiai módszerek alkalmazása, a keresőprogramokkal ellátott adatbázisok forrásként történő kezelése, az Internet nyújtotta lehetőség a szótárak anyagának kiegészítésére, a CD-n hozzáférhető napilapok mind-mind olyan távlatokat nyitnak meg a szótárkészítők előtt, melyekkel élve a megszokottnál rövidebb idő alatt naprakész, pontos, írott forrásokra támaszkodó szótárak készíthetők.

A modern technológiák nyújtotta lehetőség azonban sajnos – tartalmi és formai értelemben egyaránt – nemcsak a kiváló minőségű szótárak készítését és kiadását könnyíti meg, hanem olyan munkákat is, amelyek tudományos és etikai szempontból egyaránt kifogásolhatók. A széleskörű szótári kínálatból nem egyszerű választani, a különböző reklámfogások, a nagy árkülönbségek pedig jelentős minőségi különbségeket is rejtenek.

E szótárrecenziós csokorba hat szótár ismertetőjét gyűjtöttük egybe. Közülük az első három mű állandó szókapcsolatok összegyűjtésére és rendszerbe foglalására vállalkozott. Bár az állandó szókapcsolatok szótárai igen népszerűek, magyar állandó szókapcsolatokat feldolgozó munka utoljára közel három évtizeddel ezelőtt jelent meg. Meglepő módon az elmúlt évben szinte egyszerre, ráadásul ugyanazon kiadó gondozásában, két ilyen szótár látott napvilágot: a ‚Magyar szólások és közmondások szótára’ és a ‚Magyar szó-lástár’. A frazeológiai szótárakra nagy igény mutatkozik, hiszen a szókapcsolatok előre gyártott elemekként gyorsan és pontosan felhasználhatók mind az anyanyelvi, mind az idegennyelvi kommunikáció során, elsajátításuk az adott nyelvterület kultúrájának megismerését is nagymértékben szolgálja. A frazeológiai szótárak közül harmadikként a szintén tavaly napvilágot látott kétnyelvű ‚Olasz-magyar szólások és kifejezések tára’ kerül bemutatásra.

Ezek után egy újfajta tanulói szótártípus: a ‚Password’ ismertetése vezet be bennünket ennek a rendhagyó, „kétnyelvűsített” angol-(angol-)magyar tanulói értelmező szótárnak a világába. Majd egy háromnyelvű (angol, eszperantó, magyar) tematikus szótársorozat elindulásáról és az első két kötet tartalmáról és szerkezetéről kapunk információt. A tematikus szótárak egy-egy témakörhöz adják meg a legfontosabb szavakat, ennek következtében tanulásra, elsősorban idegennyelv-elsajátításra különösen alkalmasak. Végül egy olyan „hamis” szótárról olvashatnak alapos elemzést, amely sajnos nem egyedülálló a magyar piacon: az elemzés tárgya egy olasz-magyar és egy magyar-olasz kétnyelvű kiadvány.

Fóris Ágota